

Mniejszości narodowe w sporcie w międzywojennej Polsce

Wersja ekonomiczna do druku.

Scenariusz zajęć.
Grupa: szkoła średnia

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

wiepodlega

Opracowanie:

KONCEPT
Kultura

Materiał edukacyjny uzupełnia pokazy filmu VR „Dża-Dża”.

CEL ZAJĘĆ

- ☐ praca ze źródłami historycznymi,
- ☐ poznanie historii życia jednej z najważniejszych polskich sportsmenek,
- ☐ poznanie historii podziałów społecznych i rasowych w II RP oraz ich wpływu na sportowców,
- ☐ praktykowanie umiejętności debaty i dyskusji na tematy historyczne i społeczne,
- ☐ nabycie umiejętności wyciągania wniosków i uczenia się na błędach przeszłości,
- ☐ zapoznanie z zasadami Debaty Oksfordzkiej i wzmocnienie kompetencji trafnego argumentowania z szacunkiem dla oponenta (wykluczenie z debat publicznych argumentum ad personam).

WSTĘP

- Prowadzący zajęcia informuje o atrakcji zajęć, którą jest film VR Cinematic 360 „Dża–Dża”.
- Rozdaje cardboardy lub headsety VR i wyjaśnia zasadę ich działania (załącznik: Instrukcja korzystania z cardboardów).
- Uczestnicy oglądają film – 18 minut.
- Po seansie krótka rozmowa o filmie. Prowadzący wyjaśnia zagadnienia związane z przedstawioną w filmie historią. Przekazuje też podstawowe informacje dotyczące biografii Jadwigi Jędrzejowskiej, z uwzględnieniem materiałów wizualnych, w tym zdjęć (załącznik: „Dża–Dża – biografia Jadwigi Jędrzejowskiej” lub „Jadwiga Jędrzejowska – fotografie źródłowe”), które umożliwiają samodzielne przygotowanie prezentacji przez prowadzącego na podstawie załączonych archiwalnych zdjęć.
- Prowadzący podkreśla wątek nietolerancji i dyskryminacji ze względu na niską pozycję społeczną Jadwigi Jędrzejowskiej w świecie tenisowym na początku jej kariery. Razem z uczestnikami krótko omawia problemy wynikające z tego faktu dla rozwoju sportowego Dża–Dży.
- Prowadzący zaznacza, iż pochodzenie i ubóstwo nie było jedyną przeszkodą w rozwoju sportowców. Prezentuje obecność i sytuację mniejszości narodowych w wielokulturowej II Rzeczypospolitej (załącznik_Sport mniejszości narodowych_prezentacja – załącznik można dowolnie modyfikować: skracać, wybierać slajdy lub korzystać z fotografii do przygotowania własnej prezentacji).

ROZGRZEWKA

- Prowadzący wyjaśnia czym jest debata oksfordzka i wprowadza jej zasady (załącznik_ Zasady debaty oksfordziej) oraz występujące w niej podmioty (Marszałek, Sekretarz, przedstawiciele Propozycji i Opozycji, jury, publiczność). Podkreśla, że w debacie oksfordzkiej nie wolno obrażać i wyśmiewać oponentów, zakazane są argumentum ad personam.
- Uczestnicy podają przykłady argumentów punktowanych w debacie i zakazanych. Wspólnie chwilę rozważają jak wygląda debata publiczna w dzisiejszym życiu społecznym Polski.

ZADANIE GŁÓWNE

Uczestnicy dzielą się na 6 grup. Każda grupa proponuje spośród siebie kandydata na Marszałka, Sekretarza oraz Mówcę.

Prowadzący informuje, że cała grupa pracuje na wynik i miejsce na podium, oraz że zwycięzcy otrzymają nagrody specjalne (np. wysoką ocenę lub drobny upominek), a ich grupy np. drobne upominki – gadżety promocyjne, prowadzący może zabrać na lody, książki od sponsora, wg uznania prowadzącego – liczy się element grywalizacji).

Kandydaci grup na Marszałków losują karty (załącznik_Materiały pomocnicze do debaty oksfordzkiej), które decydują czy Mówca danej grupy będzie przemawiał po stronie Opozycji czy Propozycji. W ten sposób wyłania się po 3 Mówców dla każdej ze stron.

Prowadzący przedstawia tezę, nad którą będzie toczyła się debata (zapisuje ją na tablicy lub wyświetla na ekranie):

AUSCHWITZ NIE SPADŁO Z NIEBA! EUROPA WYCIĄGNĘŁA WNIOSKI Z II WOJNY ŚWIATOWEJ I NIE POPEŁNIA BŁĘDÓW PRZESZŁOŚCI.

Uczestnicy przygotowują w grupach argumenty za i przeciw tezie (w zależności od tego czy ich Mówca będzie przemawiał po stronie Propozycji czy Opozycji). Przygotowują swojego Mówcę do wystąpienia (w zależności od czasu trwania zajęć otrzymują na to 10–15 minut). Prowadzący przypomina, że każdy Mówca ma do dyspozycji 5 minut na wygłoszenie swojego przemówienia (jeśli czas zajęć na to nie pozwala, mogą to być np. 3 minuty). Po upływie tego czasu Marszałek prosi Mówcę o zakończenie wystąpienia. Mówca może dokończyć aktualne zdanie, jeśli jednak przekroczy czas wystąpienia o więcej niż 10 sekund, Marszałek odbiera mu głos, zaś Jurorzy są zobligowani do przyznania mu punktów ujemnych.

W międzyczasie Prowadzący prosi do siebie na chwilę kandydatów na Marszałka, którzy losują karty (Załącznik_Materiały pomocnicze do debaty oksfordzkiej). W wyniku losowania wyłania się Marszałek, Sekretarz oraz Jurorzy debaty (pozostali kandydaci, którzy nie zostali Marszałkiem i Sekretarzem).

DEBATA

Sala zostaje przygotowana na potrzeby debaty (załącznik_Zasady debaty oksfordzkiej). Uczestnicy zajmują miejsca i rozpoczynają debatę wg zasad.

Po zakończeniu debaty publiczność głosuje na kartkach na Drużynę oraz Mówcę, który był najlepszy i najbardziej przekonujący (Załącznik_Materiały pomocnicze do debaty oksfordzkiej). Sekretarz zbiera i wraz z Marszałkiem zlicza głosy. Marszałek ogłasza wyniki.

ZAKOŃCZENIE I PODSUMOWANIE

Prowadzący pyta Uczestników o wrażenia. Czy łatwo jest nie odnosić się do Mówcy, skupiając na argumentach? Co sprawiało trudność uczestnikom, a co było łatwe? Czy łatwo jest wypowiedzieć się w ograniczonym czasie?

Czy osoby publiczne, np. politycy, dziennikarze stosują zakazane w debacie oksfordzkiej elementy dyskusji? Czy debata wyjaśniła wątpliwości Uczestników, które pojawiły się po ogłoszeniu tezy przez Prowadzącego, czy wręcz przeciwnie, wywołała nowe pytania, pobudziła do poszukiwań?

Czy któryś z Uczestników zmienił swoje zdanie na temat ogłoszonej tezy pod wpływem argumentów Mówców?

Na zakończenie Prowadzący dziękuje Uczestnikom i wręcza nagrody zwycięskim Mówcom oraz ich drużynom.

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

niepodległa

Opracowanie:

KONCEPT
Kultura

Monika Rejtner
Anna Osiadacz
Anna Piątkowska
Zygmunt Fit

Film „Dża-Dża” sfinansowano ze środków Ministra
Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
Projekt finansowany ze środków budżetu Państwa
w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości
oraz odbudowy polskiej państwowości.